

Jakelu: Proftest Syken pätevyyskokeisiin osallistuvat toimijat

Pätevyyskoe LT 07/2026 – Liukoisuustesti jätemateriaalista: 2-vaiheinen ravistelutesti

Proftest Syke järjestää yhteistyössä KVVY Tutkimus Oy:n kanssa pätevyyskokeen laboratorioille, jotka tekevät liukoisuustestejä jätteiden kaatopaikkakelpoisuuden arvioimiseksi. Vertailun kohteena on 2-vaiheinen ravistelutesti (SFS-EN 12457-3) ja näytemateriaalina jätteenpolton lentotuhka. Ravistelutestiuutteista määritetään metallit (As, Ba, Cd, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, V, Zn) sekä Cl^- , SO_4^{2-} , F⁻, DOC, pH, sähkönjohtavuus ja TDS.

Pätevyyskokeen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 10 laboratoriota. Järjestettävän pätevyyskokeen testisuureet ja -näytteet kuuluvat Proftest Syken akkreditoidun pätevyysalueen Jäte ja kierrätys-ohjelmaan (finas.fi).

Näytematriisi

Jätteenpolton lentotuhka. Materiaali on MARAn (843/2017 Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa) mukainen.

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	24.3. – 24.4.2026
Näytteen lähetyspäivä	26.5.2026 (lisätietoja: kappale 4 Näytteiden toimitus)
Ravistelutesti	24.7.2026 mennessä
Osallistujatulosten raportointi	27.5. – 17.8.2026

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **750 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Mervi Pajula,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittauksen järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää SFS-EN ISO/IEC 17043:2023 vaatimukset.

Proftest Syken osallistujaohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa www5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Mervi Pajula, puh. 0295 252 320

Koordinaattorin sijainen: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Teknisen toteutuksen sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteistyökumppani ja asiantuntijalaboratorio

KVVY Tutkimus Oy (T064, finas.fi)

Analytiikan asiantuntijat

2-vaiheinen ravistelutesti Marika Kaasalainen (Lupa- ja valvontavirasto, LVV)

Sähköposti: etunimi.sukunimi@lvv.fi

Anionit (IC), DOC, pH ja sähkönjohtavuus Virva Kinnunen (KVVY Tutkimus Oy)

Sähköposti: etunimi.sukunimi@kvvy.fi

Metallianalytiikka Timo Sara-Aho (Syke)

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Alihankinta

KVVY Tutkimus Oy: Näyttemateriaalin homogenointi ja jako, näytteiden esitestaus ja homogeneisuuden määrittäminen sekä näihin liittyvä kemiallinen ja fysikaaliskemiallinen analytiikka ja asiantuntijuus.

LVV: Analytiikan asiantuntijuus.

2 Näytteet ja testisuureet

Pätevyyskokeessa tehdään 2-vaiheinen ravistelutesti (L/S 2 ja L/S 10, SFS-EN 12457-3) jätteenpolton lentotuhkanäytteelle. Näytteen raekoko on alle 4 mm, kuten liukoisuustestistandardit edellyttävät.

Osallistujille toimitetaan yksi näyte (näytteen määrä n. 200 g). Näytteen ravistelutestiuutteista määritetään metallit (As, Ba, Cd, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, V, Zn) sekä Cl⁻, F⁻, SO₄²⁻, DOC, pH, sähkönjohtavuus ja TDS.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **24.4.2026 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProfTestWEBin kautta osoitteessa <https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProfTestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteen toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **26.5.2026**. Ulkomaisille ja joillekin kotimaisille osallistujille näytteet lähetetään aiemmin, jotta varmistetaan niiden saapuminen määräaikaan mennessä.

Jos näytteet eivät ole saapuneet perille **29.5.2026 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse pätevyyskokeen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteen säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään huoneenlämmössä kuivassa ja valolta suojattuna. Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämillä menetelmillä.

2-vaiheinen ravistelutesti tulee tehdä 24.7.2026 mennessä. Ravistelutestistä toimitetaan yksi tulos/testisuure. Näytteestä ei tule tehdä rinnakkaismäärityksiä enempää kuin laboratorion normaalikäytäntö edellyttää.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **17.8.2026**.

Kierroksella käytettävässä jättemateriaalissa joidenkin testisuureiden pitoisuus saattaa jäädä alle raportointirajan. Näytteiden saatekirjeessä annetaan tarkemmat tulosten raportointiohjeet. Tulosten kanssa raportoidaan määrittystietoja SFS-EN 12457-3 mukaisesti erillisen Webropol-kyselyn kautta.

ProfTest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 35 (24.–28.8.2026). Loppuraportti julkaistaan viimeistään joulukuussa 2026 ja se on saatavilla ProfTestWEBissä sekä ProfTest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai keskiarvo.

Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai $D\%$ -arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **750 €** (+ alv 25,5 %). Osallistuja voi halutessaan tilata ylimääräisiä näytteitä, joiden hinta on **200 €/näyte**.

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.